

Sygn. akt I ACa 243/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Grażyna Wołosowicz (spr.)
Sędziowie	:	SSA Krzysztof Chojnowski SSA Dariusz Małkiński
Protokolant	:	Iwona Zakrzewska

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2019 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa *K. I.; G. G.; H. U.; P. D.; S. H. (1)*

przeciwko *Spółdzielni (...) w G.*

o uchylenie uchwały

na skutek apelacji powodów H. U. i P. D. oraz pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łomży

z dnia 30 stycznia 2019 r. sygn. akt I C 525/18

I. zmienia zaskarżony wyrok:

a) ***w punkcie II w ten sposób, że uchyła uchwałę Rady Nadzorczej z dnia 27 kwietnia 2018 r. nr (...) o wykreśleniu z rejestru członków Spółdzielni (...) w G. oraz uchwałę Zebrania Przedstawicieli Spółdzielni (...) w G. z dnia 26 czerwca 2018 r. nr (...) w stosunku do H. U. i P. D.;***

b) ***w punkcie IV w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powodów: H. U. i P. D. kwoty po 577 (pięćset siedemdziesiąt siedem) zł na rzecz każdego z nich tytułem kosztów procesu;***

c) ***w punkcie V w ten sposób, że nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Łomży) kwotę 351,06 (trzysta pięćdziesiąt jeden i 6/100) zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;***

II. oddala apelację pozwanej;

III. ***tytułem zwrotu kosztów instancji odwoławczej zasądza od pozwanej na rzecz powodów:***

- a) **H. U. i P. D. kwoty po 470 (czterysta siedemdziesiąt) zł;**
- b) **K. I., G. G. i S. H. (1) kwoty po 270 (dwieście siedemdziesiąt) zł.**
- (...)

Sygn. akt: IA Ca 243/19

UZASADNIENIE

Powodowie K. I., S. H. (1), G. G., P. D. i H. U. w pozwach skierowanych przeciwko Spółdzielni (...) w G. wnieśli o uchylenie uchwały Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni z dnia 27 kwietnia 2018 r. nr(...)o wykreśleniu ich z członkostwa Spółdzielni oraz uchwały Zebrania Przedstawicieli Spółdzielni (...) w G. z dnia 26 czerwca 2018 r. nr(...) w sprawie rozpatrzenia ich odwołań od powyższej uchwały z dnia 27 kwietnia 2018 r., ewentualnie żądali stwierdzenia nieważności powyższych uchwał. Wnieśli także o zasądzenie na ich rzecz od pozwanej Spółdzielni kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwana Spółdzielnia (...) w G. wnosila o oddalenie powództw oraz zasądzenie od powodów na jej rzecz kosztów procesu

Wyrokiem z dnia 30 stycznia 2019r. Sąd Okręgowy w Łomży uchylił uchwałę Rady Nadzorczej z dnia 27 kwietnia 2018 r. nr (...) o wykreśleniu z członka Spółdzielni (...) w G. oraz uchwałę Zebrania Przedstawicieli Spółdzielni (...) w G. z dnia 26 czerwca 2018 r. nr (...) w stosunku do K. I., G. G., S. H. (1) (punkt I.), powództwo P. D., H. U. oddalił (punkt II.), zasądził od Spółdzielni (...) w G. na rzecz K. I., G. G., S. H. (1) kwoty po 577 złotych na rzecz każdego z nich tytułem kosztów procesu (punkt III.), zasądził od P. D. i H. U. na rzecz Spółdzielni (...) w G. kwoty po 377 złotych od każdego z nich (punkt IV.), zasądził od P. D. i H. U. na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Łomży) kwotę 351,06 złotych tytułem kosztów tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa (punkt V.).

Z ustaleń poczynionych przez Sąd Okręgowy wynikało, że powód K. I. zgodnie z deklaracją o przystąpieniu na członka Spółdzielni (...) w S. z dnia 31 marca 2015 r. uchwałą Rady Nadzorczej z 28 maja 2015 r. został przyjęty w poczet członków Spółdzielni z dniem 1 czerwca 2015 r. i wpisany do rejestru pod nr (...). Pismem z dnia 23 czerwca 2016 r. (data wpływu do SM (...) S. – 23 czerwca 2016 r.) w związku z zaprzestaniem produkcji i sprzedaży mleka z dniem 15 grudnia 2015 r., jak również ze skreśleniem go z listy członków spółdzielni zażądał wypłaty wszelkich zaległości finansowych wobec jego osoby, to jest zatrzymanej wypłaty za mleko za listopada 2015 r. i anulowanie narzuconej noty obciążeniowej, zgromadzonych przez niego udziałów i Funduszu Wzajemnej Pomocy. Jednocześnie poinformował, że nie zawarł umowy sprzedaży mleka z żadnym innym podmiotem skupującym. W pkt Ad. 3/2 protokołu nr (...) z posiedzenia Rady Nadzorczej Spółdzielni (...) w S. odbytego w dniu 30 grudnia 2015 r. widnieje zapis, że w związku ze złożonymi podaniami w roku 2015 o skreślenie z rejestru członków Rada Nadzorcza skreśla osoby zgodnie z załączoną listą do niniejszego protokołu. Na załączonej liście pod pozycją 53 widnieje nazwisko I. K. (1), miejscowość K., nr członkowski (...). Uchwałą Rady Nadzorczej nr (...) z dnia 27 kwietnia 2018 r. wykreślono K. I. z rejestru członków Spółdzielni (...) w G. w związku z niedostarczaniem mleka do Spółdzielni przez okres dłuższy niż 3 miesiące. Pismem z dnia 23 maja 2018 r. powód odwołał się od powyższej uchwały wnosząc o jej uchylenie. Uchwałą nr(...) Zebrania Przedstawicieli Spółdzielni (...) w G. oddalono odwołanie K. I..

Powód G. G. zgodnie z deklaracją o przystąpieniu na członka Spółdzielni (...) w S. z dnia 19 grudnia 1994 r. decyzją Zarządu Spółdzielni z 3 stycznia 1995 r. został przyjęty w poczet członków Spółdzielni z dniem 1 stycznia 1995 r. i wpisany do rejestru członków i księgi udziałów pod nr (...). Pismem z dnia 19 czerwca 2007 r. (data wpływu do SM (...) w S. – 25 czerwca 2007 r.) w związku ze zmianą podmiotu skupującego zażądał zwrotu udziałów. Uchwałą Rady Nadzorczej nr (...) z dnia 27 kwietnia 2018 r. wykreślono G. G. z rejestru członków Spółdzielni (...) w G. w związku z niedostarczaniem mleka do Spółdzielni przez okres dłuższy niż 3 miesiące. Pismem z dnia 23 maja 2018 r. powód

odwołał się od powyższej uchwały wnosząc o jej uchylenie. Uchwałą nr (...) Zebrania Przedstawicieli Spółdzielni (...) w G. oddalono odwołanie G. G..

Powód S. H. (1) zgodnie z deklaracją o przystąpieniu na członka Spółdzielni (...) w S. z dnia 29 maja 1996 r. uchwałą Zarządu z 27 maja 1996 r. został przyjęty w poczet członków Spółdzielni z dniem 1 czerwca 1996 r. i wpisany do rejestru członków pod nr (...). Pismem z dnia 22 października 2007 r. (data wpływu do SM (...) w S. – 29 października 2007 r.) w związku ze zmianą podmiotu skupującego zażądał zwrotu zgromadzonego udziału członkowskiego. Uchwałą Rady Nadzorczej nr (...) z dnia 27 kwietnia 2018 r. wykreślono S. H. (1) z rejestru członków Spółdzielni (...) w G. w związku z niedostarczaniem mleka do Spółdzielni przez okres dłuższy niż 3 miesiące. Pismem z dnia 23 maja 2018 r. powód odwołał się od powyższej uchwały wnosząc o jej uchylenie. Uchwałą nr (...) Zebrania Przedstawicieli Spółdzielni (...) w G. oddalono odwołanie S. H. (1).

Powód P. D. zgodnie z deklaracją o przystąpieniu na członka Spółdzielni (...) w S. z dnia 23 sierpnia 2011 r. uchwałą Zarządu z 31 sierpnia 2011 r. został przyjęty w poczet członków Spółdzielni z dniem 1 września 2011 r. i wpisany do rejestru członków pod nr (...). Pismem z dnia 13 kwietnia 2016 r. (data wpływu do SM (...) w S. – 13 kwietnia 2016 r.) w związku z wypowiedzeniem umowy ze SM (...) zażądał wypłacenia należności z tytułu Funduszu Wzajemnej Pomocy i udziałów członkowskich. Uchwałą Rady Nadzorczej nr (...) z dnia 27 kwietnia 2018 r. wykreślono P. D. z rejestru członków Spółdzielni (...) w G. w związku z niedostarczaniem mleka do Spółdzielni przez okres dłuższy niż 3 miesiące. Pismem z dnia 23 maja 2018 r. powód odwołał się od powyższej uchwały wnosząc o jej uchylenie. Uchwałą nr (...) Zebrania Przedstawicieli Spółdzielni (...) w G. oddalono odwołanie P. D..

Powódka H. U. zgodnie z deklaracją o przystąpieniu na członka Spółdzielni (...) w S. z dnia 10 grudnia 2010 r. uchwałą Zarządu z 31 grudnia 2010 r. została przyjęta w poczet członków Spółdzielni z dniem 1 stycznia 2011 r. i wpisana do rejestru członków pod nr (...). Pismem, które wpłynęło do SM (...) 30 grudnia 2015 r. zwróciła się z prośbą o rozwiązanie wieloletniej umowy z dniem 31 marca 2016 r., zaś kolejnym pismem z dnia 30 marca 2016 r. (data wpływu do SM (...) w S. – 30 marca 2016 r.) zażądała zwrotu udziałów i Funduszu Wzajemnej Pomocy zgodnie ze statutem Mleczarni. Uchwałą Rady Nadzorczej nr (...) z dnia 27 kwietnia 2018 r. wykreślono H. U. z rejestru członków Spółdzielni (...) w G. w związku z nie dostarczaniem mleka do Spółdzielni przez okres dłuższy niż 3 miesiące. Pismem z dnia 23 maja 2018 r. powódka odwołała się od powyższej uchwały wnosząc o jej uchylenie. Uchwałą nr (...) Zebrania Przedstawicieli Spółdzielni (...) w G. oddalono odwołanie H. U..

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy stwierdził, że w sprawie nie było sporu co do tego, że wszyscy powodowie byli członkami Spółdzielni (...) w S.. Sporna była natomiast skuteczność wypowiedzenia przez nich członkostwa w ww. Spółdzielni. W ocenie powodów ich oświadczenia wywołały skutek w postaci wykreślenia ich z członków Spółdzielni (...) w S., zaś w ocenie strony pozwanej wniosków powodów o wypłatę udziałów nie można było traktować rozszerzająco.

Następnie, Sąd I instancji wskazał, że zgodnie z art. 22 Ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz.U.2018.1285j.t.) członek spółdzielni może wystąpić z niej za wypowiedzeniem. Wypowiedzenie powinno być dokonane pod nieważnością w formie pisemnej. Termin i okres wypowiedzenia określa statut. Za datę wystąpienia uważa się następny dzień po upływie okresu wypowiedzenia. Statut Spółdzielni (...) w S. w § 18 pkt 1 stanowił, iż członek może wystąpić ze Spółdzielni z końcem każdego roku kalendarzowego za pisemnym wypowiedzeniem, złożonym co najmniej przed końcem roku kalendarzowego, zaś zgodnie z pkt 2 za datę wystąpienia uważano następny dzień po upływie okresu wypowiedzenia.

Zgodnie z ugruntowaną linią orzecniczą żądanie przez członka, wbrew treści art. 21 Prawa spółdzielczego zwrotu wpłat z tytułu udziałów nie stanowi rezygnacji z członkostwa. Niemniej jednak materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie pozwolił na ustalenie, że w Spółdzielni (...) w S. ugruntowała się aprobowana praktyka zgodnie, z którą pisma członków Spółdzielni kierowane do Zarządu o zwrot udziałów członkowskich były traktowane jako oświadczenia o rezygnacji z członkostwa i stanowiły podstawę do wykreślenia z listy członków tej Spółdzielni. Jak wskazała świadek A. J., która pracowała jako referent ds. samorządu w Spółdzielni (...) w S. i do jej obowiązków

należała obsługa posiedzeń Zarządu i Rady Nadzorczej, podania o treści takiej jak podanie powoda S. H. (2), to jest o zwrot udziałów, były jednoznaczne z oświadczeniem o rezygnacji z członkostwa i prośbą o wykreślenie z listy członków Spółdzielni. Konsekwencją podań o takiej treści, często pisanych przy pomocy pracowników Spółdzielni - na co wskazała świadek K. M., było wykreślenie z rejestru członków Spółdzielni z końcem roku kalendarzowego, w którym takie podanie zostało złożone. Odrębna uchwała nie była podejmowana. Wówczas sporządzano listę osób wykreślonych z członkostwa Spółdzielni, która była podstawą do rozliczeń finansowych. Istnienie powyższej praktyki i procedur potwierdzili byli pracownicy Spółdzielni (...) - świadkowie S. D. i B. H.. Również z zeznań świadków: I. K. (2) i E. W. - byłych członków Spółdzielni (...), wynikało, że na podstawie złożonych przez nich podań o wycofanie udziałów utracili członkostwo w ww. Spółdzielni. Ponadto świadkowie: S. D. i K. M. zeznały, że zasadą było iż osobom, które utraciły członkostwo wypłacane były środki zgromadzone na Funduszu Wzajemnej Pomocy. Sąd I instancji dał wiarę zeznaniom tym świadków albowiem były spójne i logiczne, a także korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie. Z protokołu nr (...) z posiedzenia Rady Nadzorczej Spółdzielni (...) w S. z dnia 30 grudnia 2015 r. wynika, że członkostwo K. I. ustało i został wykreślony w listy członków (k. 104-108). Na tej samej liście znajdują się nazwiska osób: W. M., R. G., A. B., E. R., J. W. i J. D., którym wypłacono środki z Funduszu Pomocy Wzajemnej (polecenia przelewów k. 129-132) co pozwala przyjąć, że wszystkie te osoby z końcem roku 2015 r. utraciły członkostwo w Spółdzielni. Zgodnie z twierdzeniami powodów: G. G. i S. H. (1) oni również otrzymali środki z Funduszu Wzajemnej Pomocy, co świadczy o tym, że utrata przez nich statusu członków Spółdzielni nie budziła wątpliwości, co z kolei było podstawą do dokonania z nimi rozliczeń finansowych. Nie dał wiary zeznaniom świadków: K. (...) co do sposobu interpretowania w Spółdzielni (...) w S. treści podań składanych przez powodów. Podkreślał, że świadkowie ci będąc obecnie pracownikami pozwanej Spółdzielni wyraźnie opowiadali się po stronie swojego pracodawcy. Ponadto ich zeznania stały w sprzeczności z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, który pozwolił na ustalenie, że organy Spółdzielni (...) w S. uznawały, iż wniosek o zwrot udziałów był wystarczający do wyrażenia woli wystąpienia z grona członków Spółdzielni. Na skutek takich wniosków członkostwo ustawało, a Spółdzielnia dokonywała rozliczeń finansowych w kwestii wypłaty środków z Funduszu Wzajemnej Pomocy. Wskazywał, że świadek K. M. zeznała, że były sytuacje, że zarówno ona jak i K. O. pomagali pisać podania rolnikom, co znalazło odzwierciedlenie w wyjaśnieniach powodów, którzy wskazali, że pisma, które miały wywołać skutek w postaci wykreślenia ich z członków Spółdzielni pisali pod dyktando bądź przy pomocy K. O.. Powód G. G. wskazał, że pisma o wypłatę środków z Funduszu Wzajemnej Pomocy i o wypłatę udziałów pisał pod dyktando (...). Również powódka H. U. podała, że pisma kierowane do Zarządu Spółdzielni pisała przy pomocy K. O., który był wówczas kierownikiem skupu. Od niego powzięła wiadomość, że to wystarczy, aby przestać być członkiem Spółdzielni. Powód P. D. wskazał, że K. O. poinformował go, że aby odejść ze Spółdzielni i przestać być członkiem należy złożyć podanie o zwrot udziałów i pismo takiej treści zostało przez powoda złożone. Powód S. H. (1) również twierdził, że K. O. informował go o procedurze opuszczenia Spółdzielni.

Mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd Okręgowy uwzględnił powództwa K. I., G. G. i S. H. (1) o uchylenie zaskarżonych uchwał uznając, iż zostały podjęte przez pozwaną Spółdzielnię w oparciu o błędne ustalenia faktyczne co do wystąpienia podstaw do wykluczenia powodów z grona członków. W ocenie Sądu I instancji powodowie ci w momencie przejścia Spółdzielni (...) w S. przez Spółdzielnię (...) w G. nie byli już członkami tej Spółdzielni. Sąd nie miał wątpliwości, że powód K. I. został skreślony z rejestru członków Spółdzielni (...) w S. w dniu 30 grudnia 2015 r., zaś członkostwo powodów G. G. (podanie o zwrot udziałów złożył 25 czerwca 2007 r.) i S. H. (1) (podanie o zwrot udziałów złożył 29 października 2007) wygasło z końcem 2007 r. Natomiast powództwa H. U. i P. D. zdaniem Sadu Okręgowego, nie zasługiwały na uwzględnienie. Powodowie ci złożyli podania odpowiednio w marcu i kwietniu 2016 r., tuż przed przejściem w dniu 31 maja 2016 r. Spółdzielni (...) w S. przez Spółdzielnię (...) w G. i Rada Nadzorcza już się w ich sprawie nie zebrała. Nie została podjęta żadna uchwała, która skutkowałaby wykreśleniem tych powodów z rejestru członków Spółdzielni. Z tych względów powodowie: H. U. i P. D. w momencie kiedy złożyli podania, zaprzestali dostaw mleka i przenieśli się z dostawami do innej Spółdzielni byli nadal członkami Spółdzielni (...) w S. i zostali przejęci przez Spółdzielnię (...) w G., zgodnie z art. 100 Prawa spółdzielczego. W związku z niedostarczaniem mleka do pozwanej Spółdzielni przez okres dłuższy niż 3 miesiące zasadne było podjęcie przez

Spółdzielnię (...) w G. uchwały o wykreśleniu ich z członków Spółdzielni, zgodnie z art. 24 ustawy z dnia z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze w zw. z § 23 Statutu Spółdzielni (...) w G..

Mając powyższe na uwadze Sąd uwzględnił powództwa K. I., G. G. i S. H. (1) (jak w pkt I wyroku), zaś powództwa P. D. i H. U. oddalił (pkt II wyroku).

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 8 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018.265 j.t.) w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2018.300 j.t.). W związku z tym zasądzono od pozwanej na rzecz powodów: K. I., G. G. i S. H. (1) kwoty po 577 zł (opłata sądowa 200 zł, koszty zastępstwa procesowego 360 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł) (pkt III wyroku), zaś od P. D. i H. U. na rzecz pozwanej kwoty po 377 zł (360 zł koszty zastępstwa procesowego i 17 zł opłata skarbową od pełnomocnictwa) (pkt IV wyroku). W pkt V wyroku Sąd I instancji zasądził od P. D. i H. U. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 351,06 zł z tytułu kosztów stawiennictwa świadków do Sądu, tymczasowo wyłożonych przez Skarb P..

Apelacje od wyroku Sądu Okręgowego w Łomży z dnia 30 stycznia 2019r. złożyli powodowie P. D. i H. U. oraz pozwana Spółdzielnia (...) w G..

Powodowie P. D. i H. U. zaskarżyli powyższy wyrok w części tj. w punktach II, IV i V zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść orzeczenia, tj.:

a) **art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób dowolny, nie zaś swobodny, oraz w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego oraz z zasadami logicznego rozumowania, a polegający na:**

- **przyjęciu, iż powód P. D. nie wystąpił skutecznie z grona członków Spółdzielni (...) w S., gdy w rzeczywistości członkostwo powódki ustało w Spółdzielni (...), w S.,**
- **przyjęcie, iż Rada Nadzorcza, a uprzednio Zebranie Przedstawicieli Spółdzielni (...) w G., zasadnie w oparciu o art. 24 ustawy z dnia 16 września 1982r. Prawo Spółdzielcze w zw. z § 23 Statutu Spółdzielni (...) w G. wykreślili powoda z grona członków, gdy w rzeczywistości przedmiotowe wykreślenie było co najmniej przedwczesne z uwagi na brak rozpatrzenia przez Spółdzielnię (...) "M." w G. (następca prawny Spółdzielni (...) w S.) uprzednio złożonego wniosku przez powoda z dnia 13 kwietnia 2016r. Co więcej, z uwagi na czasokres złożenia tych wniosków przepisami właściwymi w sprawie powinny być postanowienia Statutu (...), a nie jak ma to miejsce w zaskarżonych uchwałach – postanowienia Statutu (...),**
- **przyjęcie, iż w sprawie zastosowanie winny mieć postanowienia Statutu (...) w G., gdy z uwagi na czasokres złożenia pism i wniosków przez stronę powodową, w sprawie powinny mieć wyłączenie zastosowanie Przepisy Statutu Spółdzielni (...) w S.,**

b) **art. 98 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych polegające na nakazaniu wyłącznie powodom P. D. i H. U. zapłaty kwoty 351 złotych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu kosztów stawiennictwa świadków do Sądu tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa w sytuacji gdy w przedmiotowej sprawie pozwana Spółdzielnia przegrała w stosunku do trzech innych powodów i również ona – w całości lub w części powinna być obciążona tymi kosztami, o których mowa w punkcie V zaskarżonego wyroku.**

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

a) **art. 22 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo Spółdzielcze poprzez jego błędne zastosowanie i uznanie przez Sąd I instancji, iż w sprawie nie doszło do skutecznego uznania członkostwa powoda w Spółdzielni (...), gdy w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy w sprawie, nastąpiło skuteczne ustanie członkostwa powodów.**

Wskazując na powyższe, wniesli o:

- 1) **zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie ich powództw w całości,**
- 2) **zasądzenie na rzecz powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych, za obie instancje**
- 3) **ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za obie instancje.**

Pozwana Spółdzielnia (...) w G. zaskarżyła powyższy wyrok w części składając apelacje co do całości rozstrzygnięcia co do powodów K. I., G. G. i S. H. (1) zarzucając mu:

I. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie:

- 1) **art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wzajemnie wewnętrznie sprzeczne ustalenia faktyczne – Sąd I instancji przyjął, że powodowie nigdy nie byli członkami pozwanej Spółdzielni, a jednocześnie uznał, że przysługuje im legitymacja czynna do wniesienia powództwa o uchylenie uchwały organu Spółdzielni (zastrzeżona wyłącznie członkom spółdzielni),**
- 2) **art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędne uznanie za częściowo niewiarygodne zeznań świadków K. (...) mimo, że pozostawały one spójne z treścią podań powodów G. G. i S. H. (1) jak również pośrednio z treścią protokołu Rady Nadzorczej SM (...) z dnia 30 grudnia 2015r. oraz co przyznał Sąd I instancji (str. 6 Uzasadnienia) – interpretacja wskazana przez świadków jest zgodna z art.. 21 prawa spółdzielczego oraz z ugruntowaną linią orzecniczą, a zatem zgodna z prawem i zasadami doświadczenia życiowego,**
- 3) **art. 233 § 1 k.p.c. przez bezpodstawne przyjęcie, że świadek T. P. jest pracownikiem Spółdzielni podczas gdy w rzeczywistości nigdy nie był pracownikiem, ani pozwanej Spółdzielni, ani jej poprzednika prawnego.**
- 4) **art. 233 § 1 k.p.c. przez niejednoznaczne, dowolne i wewnętrznie sprzeczne ustalenia faktyczne – Sąd I instancji bezpodstawnie przyjął, że u poprzednika prawnego pozwanego ukształtowała się jakoby praktyka, zgodnie z którą pisma członków spółdzielni o zwrot udziałów członkowskich były jednoznacznie traktowane jako oświadczenia o „rezygnacji z członkostwa” (a zatem najprawdopodobniej o wypowiedzeniu członkostwa) i „stanowiły podstawę do wykreślenia z listy członków tej Spółdzielni”, mimo że wypowiedzenie członkostwa wyklucza potrzebę podjęcia uchwały o wykreśleniu tego samego członka z rejestru członków spółdzielni,**
- 5) **art. 328 § 2 k.p.c. przez brak wskazania podstawy prawnej w zakresie w jakim Sąd I instancji uznał, że powodowie mają legitymacje czynną do żądania uchylenia zaskarżonej uchwały oraz w zakresie w jakim Sąd I instancji zaskarżoną uchwałę uchylił, co uniemożliwia prześledzenie toku rozumowania Sądu I instancji oraz utrudnia kontrolę instancyjną zaskarżonego orzeczenia;**

II. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

- 1) **art. 21 zd. 1 prawa spółdzielczego przez błędną wykładnię i pominięcie, że przewidziany w tym przepisie zakaz ma charakter bezwzględnie obowiązujący i nie może zostać zmodyfikowany przez spółdzielnię ani przez jej członków ani w sposób wyraźny ani tym bardziej w sposób dorozumiany przez jakąkolwiek praktykę,**
- 2) **art. 58 § 1 k.c. przez pominięcie i błędne przyjęcie, że zakazane przez ustawę podania powodów nie były nieważne, a skutkowały ustaniem członkostwa powodów u poprzednika prawnego pozwanej Spółdzielni,**
- 3) **art. 65 § 1 k.c. w zw. z art. 22 zd. 2 prawa spółdzielczego przez pominięcie i błędne przyjęcie iż oświadczenie zawierające jedynie żądanie zapłaty na rzecz powodów zawiera w swojej treści również dorozumiane wypowiedzenie członkostwa w spółdzielni, a zatem rezygnacje z uprawnień członka,**
- 4) **art. 24 § 6 pkt. 2) prawa spółdzielczego przez pominięcie i błędne przyjęcie, że powództwo o uchylenie uchwały rady nadzorczej o wykreśleniu danej osoby z rejestru członków spółdzielni osoba ta może skutecznie wnieść niezależnie od tego czy była w chwili podejmowania tej uchwały członkiem spółdzielni czy też nie,**
- 5) **art. 25 § 1 oraz 24 § 1 k.c. prawa spółdzielczego przez błędną wykładnię i przyjęcie, że powód K. I. mógł zostać skutecznie skreślony z rejestru członków spółdzielni mimo, że powód ten żyje, a spółdzielnia może rozwiązać stosunek członkostwa tylko przez wykluczenie lub wykreślenie członka,**
- 6) **art. 24 § 4 i § 5 prawa spółdzielczego przez pominięcie i błędne przyjęcie iż rada nadzorcza Spółdzielni w S. (nawet gdyby podjęła taką uchwałę) mogła ważnie rozwiązać stosunek członkostwa z powodem K. I. pomijając obowiązki wskazane w tych przepisach,**
- 7) **art. 24 § 4 w związku z art. 35 § 4 prawa spółdzielczego przez pominięcie i błędne przyjęcie, że rada nadzorcza poprzednika prawnego pozwanego mogła skutecznie rozwiązać stosunek członkostwa z K. I. bez podjęcia formalnej uchwały i jej przegłosowania.**

SĄD APELACYJNY USTALIŁ I ZWAŻYŁ, (...):

Apelacje powodów P. D. i H. U. zasługiwały na uwzględnienie natomiast apelacja pozwanej okazała się niezasadna, pomimo trafności niektórych spośród przedstawionych w niej zarzutów.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu braku legitymacji powodów P. D. i H. U. do zaskarżenia uchwał dotyczących ich wykreślenia z rejestru członków pozwanej Spółdzielni, należy zgodzić się z pozwaną, że prawo do zaskarżenia uchwały spółdzielni co do zasady rzeczywiście posiada osoba, będąca członkiem tej Spółdzielni w dniu podjęcia uchwały. Tym niemniej należy zauważyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto w drodze rozszerzającej wykładni, że także były członek spółdzielni może skutecznie domagać się uwzględnienia powództwa na podstawie art. 42 § 2 pr. spółdz.. w razie wykazania, że uchwała, której to powództwo dotyczy, dotyka jego praw podmiotowych, przysługujących mu nadal jako byłemu członkowi spółdzielni (vide: wyrok z dnia 16 czerwca 2000 r. IV KKN 60/2000 LexPolonica nr 388278, wyrok z dnia 28 lipca 1998 r. I KKN 794/97 OSNC 1999/3 poz. 51). Ograniczenie legitymacji do zaskarżenia uchwał tylko do członków, jak słusznie wywodzi pozwana Spółdzielnia uzasadnione jest potrzebą stabilizacji pracy spółdzielni, bezpieczeństwa obrotu, zapobiegając ma podważaniu uchwał podjętych wolą większości członków (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2004r., IV CK 630/03, LEX nr 1615724; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lipca 1998 r. I KKN 794/97, LEX nr 34574).

Odnosząc się następnie do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. i dokonania błędnych ustaleń faktycznych, stwierdzić należy, że w istotnej części zasługują one na aprobatę. Tym niemniej w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji nie w

pełni jednak wywiązał się z obowiązku wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy, wyprowadzając z zebranego materiału dowodowego częściowo wadliwe wnioski, a w konsekwencji czyniąc także ustalenia faktyczne, które nie mogły zyskać aprobaty Sądu Apelacyjnego.

Niewątpliwie prawidłowe było ustalenie, że wszyscy powodowie wyrazili przed dniem 31 maja 2016r. wolę zakończenia swojego stosunku członkostwa w Spółdzielni (...) w S.", natomiast błędne było ustalenie, że w przypadku powodów K. I., S. H. (1) i G. G. ustanie ich członkostwa w ww. Spółdzielni nastąpiło na skutek ich skreślenia z rejestru członków tejże Spółdzielni.

W sprawie bezspornym było, że powodowie w przeszłości byli członkami Spółdzielni (...) w S. połączonej następnie ze Spółdzielnią (...) G.. Bezspornym było również, że uchwałą z dnia 27 kwietnia 2018 r., nr(...) Rada Nadzorcza Spółdzielni (...) w G. wykreśliła ich z rejestru członków tej Spółdzielni w związku z niedostarczaniem mleka przez okres dłuższy niż 3 miesiące, a uchwałą z dnia 26 czerwca 2018 r. nr (...)Zebranie Przedstawicieli Spółdzielni (...) w G. oddaliło ich odwołania od zaskarżonej uchwały o wykreśleniu z członków Spółdzielni.

Celem postępowania o uchylenie uchwały wykluczającej z członkostwa jest dokonanie oceny prawidłowości podjętej uchwały tj. czy przyczyny podane w uchwale o wykreśleniu z rejestru członków rzeczywiście istniały i czy wykreślenie powodów z rejestru członków spółdzielni z tychże przyczyn nie naruszało przepisów prawa lub postanowień statutu.

Prawo spółdzielcze co uszło uwadze Sądu I instancji, przewiduje różne sposoby ustania członkostwa. Ustaje ono nie tylko poprzez wykreślenie z listy członków przez spółdzielnię, ale również na skutek wypowiedzenia go przez członka (art. 22 pr. spółdz.) oraz wykluczenia go przez spółdzielnię, które może nastąpić tylko w odróżnieniu od wykreślenia członka (przyczyny niezawinione) na skutek zdarzeń przez członka zawinionych i tylko z przyczyn określonych w ustawie Prawo Spółdzielcze i Statucie Spółdzielni, przy czym może ono nastąpić tylko wówczas, gdy z zawinionych przez członka powodów dalsze utrzymywanie więzi członkowskiej nie dałoby się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub zasadami współżycia społecznego. (art. 24 pr. spółdz.) i wreszcie na skutek śmierci osoby fizycznej będącej członkiem spółdzielni i odpowiednio § 17 pkt. a), b) i c) oraz § 18 ust. 1 i 19 ust.1 Statutu Spółdzielni (k. 95a akt). Pomiędzy ww. przyczynami ustania członkostwa zachodzą zasadnicze różnice. W przeciwieństwie bowiem do rozwiązania stosunku członkostwa na skutek wypowiedzenia członkostwa, które jest czynnością prawną jednostronną i pozostawioną swobodnej decyzji członka, rozwiązanie tego stosunku przez spółdzielnię może nastąpić tylko w określonych w ustawie i statucie wypadkach i wymaga dla swej skuteczności dokonania tego w ściśle opisanym i sformalizowanym trybie.

Wskazując na powyższe, w ocenie Sądu Apelacyjnego zainicjowane i przedsięwzięte czynności przez wszystkich powodów w celu wystąpienia ze Spółdzielni (...) należało traktować jako wypowiedzenie ich członkostwa w tejże Spółdzielni. Rozwiązanie stosunku członkostwa w tych wypadkach nastąpiło bowiem na skutek aktywności samych członków spółdzielni, poprzez ich jednostronne oświadczenia. Zgodnie z § 18 ust. 1 i 2 Statutu Spółdzielni (...) członek może wystąpić ze Spółdzielni z końcem każdego roku kalendarzowego za pisemnym wypowiedzeniem złożonym co najmniej przed końcem roku kalendarzowego, przy czym za datę wystąpienia uważało się następnny dzień po upływie okresu wypowiedzenia. Prawo do wystąpienia ze spółdzielni wynika z zasady dobrowolności należenia do spółdzielni (art. 1 pr. spółdz.).

Stosownie do art. 22 pr. spółdz. wypowiedzenie członkostwa jest jednostronną czynnością prawną nie uzależnioną od wykazania przyczyn jej dokonania. Nie wymaga więc ono zgody spółdzielni i wywołuje skutek prawny z chwilą, gdy doszło do wiadomości spółdzielni w taki sposób, że mogła się zapoznać z jego treścią. Pełna swoboda spółdzielcy podlega, jak wynika z treści ww. przepisu, tylko temu ograniczeniu, że może być ona dokonana jedynie pod nieważnością w formie pisemnej i w terminie określonym przez statut spółdzielni. Powód K. I. wskazał, że przestał być członkiem Spółdzielni "S." z dniem upływu 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia (K. 115 akt). Również powód G. G. stwierdził, że złożył w Spółdzielni (...) pismo, które w jego rozumieniu i intencji miało powodować utratę jego członkostwa w Spółdzielni (k. 115v. akt). Podobne twierdzenia złożyli powodowie H. U., P. D. i S. H. (1) wskazując, że po konsultacji z K. O. (pracownikiem Spółdzielni) złożyli do Spółdzielni pisma w sugerowanej przez ww. treści,

które w ich zamierzeniu spowodowały, że przestali być członkami Spółdzielni „S.” w S. (k. 115v.-116 akt). W ten sam sposób odczytywany był zamiar składających pisma przez Spółdzielnię (...), o czym świadczą zeznania świadka A. J., która potwierdziła, że spotkała się z takimi podaniami i oznaczały one, że ich autorzy rezygnują z członkostwa w Spółdzielni. Stwierdziła wprost, że taka forma podania była wypowiedzeniem członkostwa (zeznania świadka A. J. – k. 136-138 akt).

Pismo zawierające wypowiedzenie członkostwa K. I. doszło do wiadomości Spółdzielni (...) z pewnością w 2015 roku (dowód - protokół wraz z załącznikiem stanowiącym listę osób, które złożyły „podania” o skreślenie z rejestru członków 104-108), G. G. - w dniu 25 czerwca 2007r. (prezentata na piśmie złożonym przez powoda z dnia 19.06.2007r. w aktach członkowskich k.95 a akt), H. U. - w dniu 30 grudnia 2015r. (prezentata na piśmie złożonym przez powoda w aktach członkowskich k.95 a akt), M. H. - w dniu 29 października 2007r. (prezentata na piśmie złożonym przez powoda z dnia 22.10..2007r. w aktach członkowskich k.95 a akt), P. D. - w dniu 13 kwietnia 2016r. (prezentata na piśmie złożonym przez powoda z dnia 13.04.2016r. w aktach członkowskich k.95 a akt). Członkostwo każdego z powodów ustало więc odpowiednio: 1 stycznia 2008r (G. G., M. H.); 1 stycznia 2016r. (K. I.), 1 stycznia 2017r.(P. D., H. U.) zgodnie z § 18 ust. 2 Statutu Spółdzielni „S.” w S. (statut – k 95a akt). Skoro zatem Spółdzielnia (...) w S. połączyła się ze Spółdzielnią (...)” w G. w dniu 31 maja 2016r. to w tej dacie nie byli jej członkami G. G., M. H. i K. I., natomiast H. U. i P. D. przestali być członkami Spółdzielni (...) na skutek wypowiedzenia członkostwa przed dniem podjęcia uchwały o z dnia 27 kwietnia 2018r. o wykreśleniu ich z rejestru Spółdzielni (uchwała – k. 69-73 akt). W chwili podjęcia zaskarżonych uchwał żaden z powodów nie był już zatem członkiem pozwanej Spółdzielni, a zatem przyczyny wykreślenia powodów z rejestru członków Spółdzielni nie zachodziły.

Zasada dobrowolności należenia do spółdzielni wyraża się w regułach przystępowania do niej i występowania z niej. Stosownie do art. 22 pr. spółdz. wypowiedzenie członkostwa jak wskazano wyżej jest jednostronną czynnością prawną nie uzależnioną od wykazania przyczyn jej dokonania. Nie wymaga więc zgody spółdzielni i wywołuje skutek prawny z chwilą, gdy doszło do wiadomości spółdzielni w taki sposób, że mogła ona zapoznać się z jego treścią w terminie wskazanym w Statucie Spółdzielni.

Z uwagi na powyższe, pomimo stwierdzonych przez Sąd Apelacyjny uchybień, apelacja strony pozwanej nie mogła doprowadzić do zmiany zaskarżonego orzeczenia, natomiast apelacje powodów H. U. i P. D. zasługiwały na uwzględnienie. Dlatego też w tym zakresie na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzeczono jak w punkcie I wyroku korygując stosownie do wyniku sprawy (art. 98 k.p.c.) także rozstrzygnięcie o kosztach postępowania przed Sądem I instancji. Odnośnie apelacji pozwanej orzeczono w myśl art. 385 k.p.c., jak w punkcie II. wyroku

O kosztach postępowania za drugą instancję, Sąd Apelacyjny rozstrzygnął w oparciu o treść art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Wysokość tych kosztów ustalono na podstawie § 8 pkt 1 w zw. z § 10 ust.2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych(t.j. Dz. U. 2018 r., poz. 265.).

(...)